

M. Scaligero, De weg van het levende denken.

Een ontwikkelingsweg die verder gaat dan de westerse filosofie, de yoga en de zen.

Vertaald uit het Italiaans door Marc Nauwelaerts.

Hove (bij Antwerpen), 2010. 160 pagina's.

Scaligero (1904 - 1980) publiceerde zijn Trattato del pensiero vivente in 1961; deze vertaling is gebaseerd op de tweede uitgave van 1976.

Het boek begint zo: "Het ik dat de mens beweert te zijn, kan dit niet zijn, tenzij in het levende denken: voor hem nog onbekend.

Hij kent enkel het gedachte, of het gespiegelde denken, maar hij weet niet hoe hij het kent.

Hij moet eerst denken om de eigen gedachte te kennen: het denken als activiteit kent hij niet."

Maar daar gaat het om; p. 22: Het ware denken is logischerwijze het zijn van het denken, dat niet gebonden is aan een enkele bepaalde gedachte.

Het is een zijn dat kenbaar is als denken, dat terwijl het zichzelf tot inhoud maakt, dat uitdrukt waaruit het ontspringt: een hogere stroom van leven die aanwezig is in elke gedachte die zich schenkt vanuit de bron, een denken dat nochtans verschilt van wat we gewoonlijk als denken kennen.

Deze zinnen geven een indruk van waar het in dit boek om draait: langs allerlei wegen aangeven en de actief meedenkende lezer laten beleven wat dit denken is. Het is naar z'n aard zowel transcendent: bovenpersoonlijk en onzichtbaar, terwijl het tegelijk ook immanent overal aanwezig is waar mensen dingen doen, communiceren, gevoelens hebben en denken. Om deze activiteit zelf te leren kennen is daarom een speciaal soort aandacht nodig, die Rudolf Steiner in zijn Filosofie van de vrijheid "een uitzonderingstoestand" noemt. Scaligero heeft deze uitzonderingstoestand gerealiseerd en zijn weg is van daaruit geschreven. Deze toestand is geen eindpunt, is niet statisch, is een zich voortdurend zelf hernemend begin. Zo is het boek geschreven en zo werkt het ook. Het vraagt een meditatieve vorm van lezen.

Marc Nauwelaerts heeft speciaal Italiaans geleerd om deze tekst te kunnen vertalen. Daar is jarenlang aan gewerkt door een groep mensen, de werkgroep van Logica tot Logos, onder zijn leiding. De taal is eenvoudig en krachtig. Niet alledaagse woorden als immanent en transcendent, zie hierboven, zijn uitzondering. Als het boek je aanspreekt zul je het zelf willen bezitten. Maar de bibliotheek is ervoor, om er je kennis mee te laten maken.

Het boek bevat verder nog een tekst van Scaligero, Over de innerlijke concentratie; daarnaast een korte inleiding en toelichting bij de vertaling, een biografie van Massimo Scaligero, en een bibliografie van zijn werk: 31 publicaties.

Ten slotte nog een laatste citaat, p.133: "Wij hebben aangetoond hoe de meest verheven hoop van de mens erin bestaat waardig te worden het licht van het denken te actualiseren als licht dat waarneembaar is in zijn nog niet gespiegeld zijn wanneer hij niet de spiegeling van dit licht, of het gewone denkende denken, al voor het licht zelf neemt.

Het is de verdere stap in de evolutie van de mens, waaraan tenminste een minderheid van onderzoekers zou moeten werken.

Zij moeten de fakkel van de kracht van het levende denken doorgeven, die de spirituele wereld in hen ontstoken heeft.

Jaap van Waning